

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3140

Vragen van het lid **Van der Laan** (D66) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht «Brede welvaart verder onder druk door slechtere gezondheid»* (ingezonden 20 september 2021).

Antwoord van Minister **Dijkgraaf** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 15 juni 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 222.

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Brede welvaart verder onder druk door slechtere gezondheid»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met de bevinding van bovengenoemd artikel dat vrouwen afgelopen jaar op meer welvaardimensies erop achteruit zijn gegaan dan mannen, waaronder gezondheid, maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Herkent u deze uitkomst van het onderzoek?

Antwoord 3

In de monitor Brede welvaart en de Emancipatiemonitor komen de onderwerpen maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling niet voor, maar wordt wel periodiek gekeken naar zaken als welzijn, ervaren gezondheid, en arbeid en vrije tijd. Uit de monitor Brede Welvaart 2022 blijkt echter

¹ RaboResearch – Economisch Onderzoek, 17 september 2021.

<https://economie.rabobank.com/publicaties/2021/september/brede-welvaart-verder-onder-druk-door-slechtere-gezondheid/>.

dat er in de veranderingen tussen 2019 en 2021 geen afwijkende ontwikkelingen tussen mannen en vrouwen hebben plaatsgevonden.²

Vraag 4

Is het vaker voorgekomen dat vrouwen significant zwaarder getroffen worden dan mannen in crisistijden, zoals de coronacrisis?

Antwoord 4

In het iets verdere verleden was dit op de arbeidsmarkt wel het geval: als de arbeidsmarkt krap was, nam de arbeidsparticipatie van vrouwen toe en waren vrouwen welkom. Als er niet zoveel vraag naar arbeid was, nam de arbeidsparticipatie van vrouwen weer af. Uit de Emancipatiemonitor 2016 bleek echter dat dit in de voorafgaande jaren niet het geval was geweest. Tijdens de recessie tussen 2001 en 2005, en tijdens de jaren volgend op de kredietcrisis van 2008, was er wel sprake van een stagnatie in de groei van arbeidsparticipatie en economische zelfstandigheid van vrouwen, maar bij mannen was sprake van een achteruitgang³. Het verschil tussen mannen en vrouwen nam dus af. Dit beeld lijken we wat betreft arbeid en economische zelfstandigheid ook te zien tijdens de coronacrisis. Zo steeg de netto arbeidsparticipatie van vrouwen tussen april en september 2021 harder dan van mannen.⁴ Ook de economische zelfstandigheid van vrouwen is het afgelopen jaar gestegen, terwijl die van mannen gedaald is.⁵

Onderstaande tabel geeft een weergave van de vergelijking tussen de monitor Brede Welvaart 2019 en 2022. Uit de vergelijking van deze cijfers blijkt niet dat vrouwen tijdens de coronacrisis zwaarder getroffen zijn dan mannen, uitgezonderd voor het doen van vrijwilligerswerk.

Tabel 1: Vergelijking Statline-indicatoren Brede Welvaart (bron: CBS Statline)

	2019		2021		Δ	
	M	V	M	V	M	V
Welzijn						
Tevredenheid met het leven	87,1	87,6	83,3	84	- 3,8	- 3,6
Persoonlijk welzijn	65	61,9	68,9	63,5	3,9	1,6
Gezondheid						
Ervaren gezondheid	81,2	76,3	82,2	78,8	1	2,5
Arbeid en vrije tijd						
Percentage hoogopgeleid ¹	30,9	30,9	34,1	34,3	3,2	3,4
Nettoarbeidsparticipatie	74,1	66	74,3	66,5	0,2	0,5
Langdurige werkloosheid ¹	1,2	1,4	0,9	0,9	- 0,3	- 0,5
Tevredenheid met werk	78,2	77,7	78,9	79	0,7	1,3
Tevredenheid met reistijd woon-werkverkeer ¹	78,9	84,5	83,7	85	4,8	0,5
Tevredenheid met vrije tijd	72,9	75,4	75,9	76,4	3	1
Wonen						
Tevredenheid met de woning	87,3	87,8	85,3	86	- 2	- 1,8
Samenleving						
Vrijwilligerswerk	46,9	48,3	38,8	39	- 8,1	- 9,3
Vertrouwen in mensen	63,9	59,8	68,5	64,1	4,6	4,3
Vertrouwen in instituties	63,1	63	66,3	67,4	3,2	4,4
Veiligheid						
Slachtofferschap van criminaliteit	21,8	19,9	17,9	16,4	- 3,9	- 3,5
Milieu						
Last van milieuproblemen in woonomgeving	15	15	15,8	16,1	0,8	1,1

¹ = vergelijking op basis van de Monitor Brede Welvaart 2019 en 2022.

Vraag 5

Welke verklaring geeft u aan het gegeven dat de brede welvaart zich voor vrouwen in het afgelopen jaar negatief ontwikkeld heeft, in tegenstelling tot mannen?

² Monitor Brede Welvaart & de SDG's 2022, CBS. Zie ook: <https://longreads.cbs.nl/monitor-brede-welvaart-en-sdgs-2022/verdeling-van-brede-welvaart/>.

³ Emancipatiemonitor 2016, Sociaal en Cultureel Planbureau | Centraal Bureau voor de Statistiek Den Haag, december 2016.

⁴ Kamerstuk 35 420, nr. 363.

⁵ Emancipatiemonitor databank, CBS. Link: <https://mvstat.cbs.nl/#/MVstat/nl/>.

Antwoord 5

Uit de vergelijking tussen de monitor Brede Welvaart 2019 en 2022 blijken de ontwikkelingen in de brede welvaart zoals gemeten door het CBS minder negatief uit te pakken voor vrouwen dan door het onderzoek van de Rabobank wordt geschetst (zie tabel 1). Daarbij concludeert het CBS dat er een beperkt verschil zit tussen mannen en vrouwen in de stapeling van gunstige uitkomsten. Hierbij zitten mannen iets vaker aan de bovenkant van de verdeling en scoren zij significant hoger op de indicatoren ervaren gezondheid, netto arbeidsparticipatie en het vertrouwen in mensen.

Vraag 6

Bent u van mening dat het van belang is om te weten welke oorzaken er ten grondslag liggen aan dit verschil in ontwikkeling, met name op het gebied van gezondheid, maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling?

Antwoord 6

Het kabinet hecht grote waarde aan brede welvaart en laat deze periodiek meten door het CBS, mede aan de hand van de Sustainable Development Goals (SDG's). Relevant zijn daarbij ook de verschillen naar achtergrondkenmerken, zoals naar gender, maar ook naar andere kenmerken als inkomen en opleiding. Uit een vergelijking tussen de Monitor Brede Welvaart 2019 en 2022 blijkt dat een groter percentage mannen en vrouwen de «ervaren gezondheid» als goed bestempelt (zie tabel 1). Ook het vertrouwen in mensen, het vertrouwen instituties, de tevredenheid met het werk en de tevredenheid met vrije tijd⁶ laten voor beide groepen een positieve ontwikkeling zien. Op basis van deze resultaten lijkt het mij daarom niet nodig nader onderzoek uit te laten voeren.

Vraag 7

Bent u van mening, net zoals de onderzoekers van de Rabobank, dat nader onderzoek hiernaar gewenst is?

Antwoord 7

Zie antwoord op vraag 6.

⁶ Indicatoren die mogelijk gelinkt kunnen worden aan maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke groei.